

- 1 -

1. Az erkölcsi elvről.Minden etikus filozófiának az alapja,hogy vannak örökké érvényes,korral,politikai rendszerrel stb.nem változó,mindig érvényes erkölcsi törvények.Mindeddig csak a fassizmus és a marxi-tévedés tagdata ezt.Hitler azt mondta egy fiatalok számára tartott beszédében:"Nem akarom azt a szót hallani,hogy lelkiismeret,azt akarom,hogy olyanok legyetek,mint a fiatal vadállatok."Tudta,hogy a lelkiismeret mindig felhívja az ember figyelmét arra,hogy rosszat vagy jót cselekszik-e.Ezért féltette tőle majdán felnövekvő kiszolgálóit.A mai marxista gondolkodás már revizálta Marxnak ezt az állítását.A Társadalmi Szemlében,a Népszabadságban tanulmányok,illetve cikkek jelentek meg arról,hogy vannak örökké érvényes erkölcsi szabályok.Azért kellett így cselekednie,mert észlelte az erkölcsi züllést,ami a szocialista országokban végbement.Shakespeare azt mondatja egyik királyi-szereplőjével,hogy "Elhatároztam,hogy gazember leszek."Ha valaki sorozatosan megszegi az erkölcsi törvényeket,akkor nem marad számára más kiút,mint ennek az elzüllésnek a vállalása.Ezt nevezik cinizmusnak.

2. A közösség,a nemzet szolgálatáról.Az emberek azt az embert becsülik a legjobban,akiről látják,hogy szolgálatot végez másokért.Ez így van a legkisebb faluban és az egyetemes emberiségben is.A "magányos farkasokat",az önmaguk érdekének élő embereket megvetik.Az ilyen közmegevetésben élő emberek általában zavartalanul veszik ezt tudomásul,mert eljutották a Shakespeari király állapotába.Ezt leginkább így fejezik ki:"Hadd mondjanak /az emberek/,amit akarnak,én teszem a magamét."Gyermekeiket ilyen szavakkal köszítik fel az életre:"Te ne törődj másokkal,tedd,ami neked hasznos,hadd beszéljenek,ne kell törődni vele".A tisztességes ember mindig arra törekszik,

Gyula nevű unokájának írt levél

- 2 -

hogy önmaga jogos és természetes igényeik összhangba hozza a közösségért tett szolgálatával. A nemzet, amelyhez tartozunk az a közösség, melynek szolgálatában az egész ugynevezett emberi szolgálatot végezzük. Mert ennek vagyunk a tagjai, nem mehetünk "Ki" belőle. A magyarság szolgálata, annak tudatos vállalása rendkívül nagy erőpróbája a becsületnek és a szolgálatra kész jellemnek. Kicsiny, "idegen" test vagyunk a miiket körülvevő közegben. Ennek ellenére képesek voltunk itt államot teremteni /mindenki más elpusztult, aki e tájon próbálta előttünk ezt/, megmaradni tatár, török, német, osztrák orosz egyszóval az egész germán és szláv tengerben. Ahogyan Széchenyi mondta "Egyedül vagyunk". Így igaz, mindenki, mindig ellenünkre tört másfataságunk okán. A hazai svábság az 1940-es években kiadta a jelszót "ZA" /vissza ázsiába/, a csehek, románok, oroszok, délszlávok "ázsiai barbároknak neveztek és neveznek ma is. 1945-ben romániaiában karóba huztak, bárdal lefejeztek több száz magyart, Csehszlovákiában Morvaországba deportáltak több, mint harmincezer magyar férfit és a szó szoros értelmében egymáshoz kötözve árulták őket a városok piacain a falusi gazdáknak. Mégis élünk. Bátorság és férfijellem kell e nemzet tagjának lenni, tudatos vállalással szolgálni azt. Ki ezt magyarnak születve, művelt emberré válva elutasítja magától egy olyan kis csapatot hagy magára amely az életéért küzd.

3. A világnézetről. Az ember, aki műveltségre tesz szert rendszerbe foglalja a világ dolgairól való véleményét. Ezt úgy teszi, hogy tanulmányai folyamán sokféle nézetet ismer meg, többféle filozófiát, többféle fajta világnézetet, tanítást szűr át magán és ezekből kialakítja a maga világnézetét. Ennek a talaján állva, ennek a szellemében cselekszik, ennek az alapján dönt arról, hogy mihez, hogyan viszonyuljon a napok dolgaiban. Mit fogadjon el, mit nem, mit támogasson, mit utasítson el, mivel azonosuljon és minek szegüljön ellene. Ha kihagyjuk azokat "akik elhatározták, hogy gazemberek lesznek" és ezt vallják "világnézetüknek", akkor azt kell mondanunk, hogy csak ilyen

- 3 -

kialakított világnézet birtokában vagyunk képesek minőségi ember módjára élni./A tanulatlan, egyszerű emberek tömege, milliárdjai ösztönükre, lelkiismeretükre hagyatkozva élnek tisztességesen, ez a "naiv tisztesség"./Ennek az intellektuális világnézet kialakításnak és annak jegyében való egyesítésnek a hiányában csak egyetlen dolog marad, ami vezérelheti az embert. Ez az önérdéknek mindenek felé való emelése, céllá és eszközzé való avatása.

4. Az önérdékről. Soha nem érvényesíthető mások kárára, mások félrevezetésével, kijátszásával, becsapásával, manipulációval, mások kihazsnálásával, mások helyzetével való visszaéléssel. Az erkölcsi elv jegyében való élés, a kialakított tisztességes világnézet, a tiszta szemlélet, mely a fenti kettőből áll össze, minden esetben tévedhetetlenül "megmondja" mit szabad és mit nem szabad tennünk saját hasznunkra. Farkas-lelkek, etikát nélkülöző emberek engedhetik csak meg maguknak, hogy ne vessenek szüntelenül számot ezzel és ne ezek tudatában mérlegeljenek, mit szabad és mit nem.

5. A hűségéről. A tisztességesen való élés igen nagy próbatétel, szüntelen kívánja és követeli az erkölcsi elvhez és a világ szemlélethez való bátor és egyértelmű ragaszkodást. Csak olyasmit tehet, csak olyan dologban vállalhat részt az ilyen ember, ami megfelel belső meggyőződésének és ami kiállja a lelkiismeretének a kontrollját. Nem vállalhat olyasmit, amivel nem ért egyet és ki kell állnia - vállalva az azzal járó bajokat is - a meggyőződése mellett.

6. A szolidaritásról. Az önmagához való hűségen túl félreértgetetlenül közösséget kell vállalnia azokkal az emberekkel, akik hozzá hasonlóan gondolkodnak.

7. A tolarenciáról. A tisztesség penzumában élő embernek különböző felfogásuk van gyakorlati kérdésekről, a jó és becsületes dolog szolgálatának útjáról-módjáról. Itt csak a türelem és a belátás, illetve beláttatás eszközével szabad élni. Nem veszteség, hanem igen nagy haszon az, ha képesek vagyunk magunkat olyanná tenni és annak meg-

- 4 -

aki feladja addigi álláspontját, ha jobbról és igazabbról győzik meg.

8. A tévedésről és botlásról. Nincs olyan mégoly erős erkölcsű ember sem, aki ne tévedne, ne szegné meg az önmaga által elfogadott és vallott normáit a becsületnek. A kérdés az, hogy képes-e korrigálni, levonni a tanulságot.

9. Az önvizsgálatról. Minden nagy gondolkodó nélkülözhetetlennek mondja, hogy időnként és rendszeresen végiggondoljuk a napjainkat, cselekedeteinket. Sorra venni mindazt, amit tettünk az elmúlt napokban, hetekben és azt odaadni a lelkiismeretünknek, hogy felülvizsgálhassa

10. Az önbecsülésről. Ez a legfőbb érték, amit birtokolhat az ember. Megléte energia forrás. Önbizalmat, bátorságot ad és következményeiben, az általa való cselekvés nyomán olyan kisugárzást nyújt mások irányába, amely tisztelet és elismerést kelt. Kiállni valamely tisztességes ügy mellé, szembe szegülni az elromlott emberekkel, mindenféle rosszal és embertelenséggel, hamissággal és azok képviselőivel szemben csak az képes teljes erőben, aki ezzel vagyis az önbecsüléssel rendelkezik.

11. Az alkalmazkodás hatáiról. Elvtelen alkalmazkodásnak nevezik, ha az ember hazudja a valamivel, vagy valakivel való egyetértést bátorság hiányából, vagy önérdeke által vezetve. Ettől, az erkölcsi emberhez méltatlan magatartástól eltekintve, alkalmazkodás nélkül elképzelhetetlen az ember élete. A határát azonban a két dolog állapítja meg: az erkölcsi elv és a világszemlélet, mint a tisztességnek két alapkategóriája. Ezeknek negálása a karrierizmus, amely éppen természeténél fogva elveti az erkölcsöt és nem bír világnézettel, hanem önérdekétől vezetve ott és úgy szolgál, ahogy az számára a legkifizetődöbbnek látszik.

12. Szeretettel éltem édesapám. *A barátok az itt elmondottal önmagukra felhívják a figyelmet, hogy az embernek meg kell tanulnia, hogy hogyan kell élni.*